

Historia – wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa 8

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I. II wojna światowa					
1. Napaść na Polskę 2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939-1941) 3. Wojna III Rzeszy z ZSRS 4. Polityka okupacyjna III Rzeszy 5. Wojna poza Europą 6. Droga do zwycięstwa	- Rozpoznaje i podaje podstawowe pojęcia dotyczące konfliktu: wojna błyskawiczna, alianci, ruch oporu, getto, Holokaust, ład jałtański). - Wskazuje kluczowe daty: (1 IX 1939, 17 IX 1939, 22 VI 1941, 7 XII 1941, 6 VI 1944, 8/9 V 1945) oraz najważniejsze postacie epoki: Hitler, Stalin, Churchill, Roosevelt. - Wymienia główne strony konfliktu oraz etapy wojny obronnej Polski i globalnego konfliktu.	- Wyjaśnia przyczyny i przebieg kluczowych wydarzeń militarnych: agresja na Polskę, bitwa o Anglię, bitwa pod Stalingradem, walki na Pacyfiku i w Afryce. - Opisuje założenia i przejaw terroru hitlerowskiego oraz polityki eksterminacji ludności (Holokaust, system obozów). - Lokalizuje na mapie etapy ekspansji państw Osi, teatry działań wojennych i miejsca przełomowych bitew. - Przedstawia proces kształtowania się Wielkiej Koalicji.	- Charakteryzuje i porównuje specyfikę działań na różnych frontach II wojny światowej oraz politykę okupacyjną na terenach zdobytych przez III Rzeszę i ZSRS. - Omawia znaczenie polityczne i militarne przełomowych bitew i konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta). - Analizuje postawy społeczeństw wobec Holokaustu oraz skalę i formy ruchu oporu w okupowanej Europie.	- Dostrzega i wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe między decyzjami mocarstw a kształtowaniem się nowego ładu międzynarodowego. - Porównuje potencjał militarny, strategię i plany polityczne głównych stron konfliktu. - Wyciąga wnioski na podstawie źródeł dotyczących przełomowych momentów II wojny światowej.	- Weryfikuje i ocenia postawy władz państwowych oraz aliantów zachodnich w kluczowych momentach II wojny światowej: wrzesień 1939, użycie broni atomowej, ład jałtański. - Dokonuje krytycznej oceny moralnych, społecznych i politycznych skutków II wojny światowej dla ludzkości.

Rozdział II. Polacy podczas II wojny światowej					
1. Dwie okupacje 2. Władze polskie na uchodźstwie 3. Polskie Państwo Podziemne 4. Społeczeństwo polskie pod okupacją 5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie 6. Sprawa polska pod koniec wojny	- Definiuje podstawowe terminy: Generalne Gubernatorstwo, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, zbrodnia katyńska, godzina „W”. - Zna najważniejsze postaci polskiego podziemia i władz na uchodźstwie: W. Sikorski, W. Anders, S. Rowecki „Grot”, T. Komorowski „Bór” oraz czas trwania powstania warszawskiego. - Wskazuje na mapie podział ziem polskich pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz główne miejsca walk Polaków.	- Opisuje formy terroru stosowane przez okupantów wobec społeczeństwa polskiego i Żydów: łapanki, deportacje w głąb ZSRS, rzeź wołyńska, powstanie w getcie. - Przedstawia okoliczności powstania oraz strukturę Polskiego Państwa Podziemnego i polskiego rządu na uchodźstwie. - Omawia przebieg akcji „Burza”, w tym powstania warszawskiego, oraz wkład polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej.	- Porównuje cel i metody polityki okupacyjnej III Rzeszy oraz ZSRS na ziemiach polskich. - Wyjaśnia uwarunkowania polityczne i skomplikowane relacje władz polskich z ZSRS (układ Sikorski-Majski, sprawa katyńska). - Analizuje zbrojne i cywilne formy oporu Polaków, w tym działalność Kedywu oraz pomoc niesioną Żydom (np. „Żegota”).	- Analizuje etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów przy wsparciu ZSRS pod koniec wojny. - Wyjaśnia polityczne i militarne uwarunkowania decyzji o wybuchu powstania warszawskiego oraz stanowisko mocarstw wobec tej walki. - Syntetyzuje dorobek i militarne znaczenie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz wojska utworzonego w ZSRS.	- Ocenia postawy Polaków wobec terroru okupacyjnego i tragedii Holokaustu. - Formułuje i argumentuje własne stanowisko w dyskusji nad zasadnością wybuchu powstania warszawskiego oraz nad stosunkiem wielkich mocarstw do sprawy polskiej w latach 1939–1945.
Rozdział III. Świat po II wojnie światowej					
1. Początek zimnej wojny 2. Za żelazną kurtyną 3. Rozpad systemu kolonialnego	- Wyjaśnia znaczenie pojęć: żelazna kurtyna, zimna wojna, mur	- Opisuje postanowienia konferencji w Poczdamie	- Porównuje sytuację polityczno-gospodarczą państw bloku	- Wyjaśnia mechanizm rywalizacji supermocarstw (USA i	- Ocenia skuteczność i rolę ONZ oraz mocarstw w

4. Konflikt na Bliskim Wschodzie 5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń 6. Droga ku wspólnej Europie 7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX wieku	berliński, dekolonizacja, praska wiosna, rewolucja obyczajowa. - Wskazuje na mapie podział świata i Europy na dwa bloki polityczno-wojskowe oraz powojenne Niemcy (RFN, NRD). - Nazywa główne wydarzenia i konflikty epoki zimnej wojny: kryzys kubański, wojna w Korei, konflikt bliskowschodni.	oraz cele i strukturę nowo powstałego ONZ. - Wyjaśnia przyczyny i przejawy zimnej wojny, powstawania NATO i Układu Warszawskiego oraz wyścigu zbrojeń. - Charakteryzuje proces rozpadu systemu kolonialnego (Trzeci Świat) oraz etapy integracji europejskiej (EWWiS, EWG, UE). - Wskazuje przyczyny przemian społeczno-kulturowych lat 60. XX w. (hipisi, ruchy praw człowieka, Sobór Watykański II).	wschodniego (ZSRS i kraje demokracji ludowej) z sytuacją państw Europy Zachodniej i USA. - Analizuje przebieg i skutki oporu wobec reżimu komunistycznego w bloku wschodnim (powstanie węgierskie 1956, Praska Wiosna 1968). - Omawia przyczyny, przebieg i uwarunkowania kryzysów regionalnych (wojna domowa w Chinach, konflikty w Wietnamie, na Bliskim Wschodzie).	ZSRS) na płaszczyźnie wojskowej, politycznej, gospodarczej oraz w podboju kosmosu. - Syntetyzuje wpływ polityki odwilży/odprężenia na relacje międzynarodowe. - Wyjaśnia współzależności między rozwojem gospodarczym, integracją europejską a przemianami obyczajowymi i społecznymi.	zapobieganiu globalnym konfliktom zbrojnym. - Formułuje oceny na temat politycznych, społecznych i kulturowych następstw rozpadu kolonializmu oraz rewolucji obyczajowej drugiej połowy XX wieku.
Rozdział IV. Polska po II wojnie światowej					
1. Początki władzy komunistów w Polsce 2. Polska w czasach stalinizmu 3. Czasy Gomułki (1956-1970)	- Rozpoznaje pojęcia: Ziemie Odzyskane, żołnierze niezłomni (wyklęci), PZPR, stalinizm, poznański Czerwiec,	- Przedstawia etapy umacniania władzy komunistycznej w Polsce: referendum 1946, wybory 1947, eliminacja opozycji.	- Charakteryzuje specyfikę systemu stalinowskiego w Polsce (socrealizm,	- Wyjaśnia powody niepowodzenia komunistycznych reform gospodarczych (bitwa o handel, próby	- Ocenia postawy polskiego społeczeństwa wobec narzuconego systemu komunistycznego – od

4. Polska w czasach Gierka	Marzec '68, Grudzień '70, propaganda sukcesu. - Zna postacie kluczowe dla epoki: B. Bierut, W. Gomułka, E. Gierek, kard. S. Wyszyński. - Wskazuje na mapie powojenne granice Polski oraz kierunki przesiedleń ludności	- Opisuje przejaw terroru aparatu bezpieczeństwa wobec podziemia niepodległościowego oraz Kościoła katolickiego. - Wymienia główne założenia i konsekwencje powojennej reformy rolnej, nacjonalizacji przemysłu i planów gospodarczych (trzyletniego i sześcioletniego). - Omawia przyczyny, przebieg i skutki polskich kryzysów społeczno-politycznych (1956, 1968, 1970).	kolektywizacja, konstytucja z 1952 r.). - Analizuje uwarunkowania oraz proces integracji Ziemi Odzyskanych z macierzą (w tym przebieg akcji „Wisła”). - Porównuje styl sprawowania władzy, politykę gospodarczą oraz stosunki z Kościołem za rządów W. Gomułki i E. Gierka.	kolektywizacji, polityka kredytowa lat 70.). - Syntetyzuje genezę, charakter oraz narastanie oporu społecznego i narodzin opozycji wobec władz PRL. - Wyjaśnia polityczną i gospodarczą zależność PRL od Związku Sowieckiego.	oporu zbrojnego, przez przystosowanie, po protesty społeczne. - Dokonuje wieloaspektowej oceny bilansu rządów komunistycznych w Polsce w latach 1944–1980.
Rozdział V. Upadek komunizmu					
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce 2. Powstanie „Solidarności” 3. Stan wojenny w Polsce 4. Rozpad bloku wschodniego 5. Początek III Rzeczypospolitej	- Definiuje terminy: KOR, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół, Jesień Narodów, rozpad ZSRS. - Zna kluczowe daty: 16 X 1978, VIII 1980, 13 XII 1981, 4 VI 1989, 1991 oraz	- Przedstawia okoliczności powstania opozycji demokratycznej w Polsce (Czerwiec '76, KOR) oraz wpływ wyboru i pielgrzymek Jana Pawła II na społeczeństwo.	- Wyjaśnia znaczenie i specyfikę funkcjonowania opozycji w latach 70. i 80. - Analizuje kryzys gospodarczy i społeczny w PRL w latach 80. oraz	- Syntetyzuje wpływ powstałego ruchu „Solidarność” na procesy wolnościowe w całej Europie Środkowo-Wschodniej. - Wyjaśnia powiązania między sytuacją	- Ocenia postawy i decyzje kluczowych aktorów sceny politycznej w latach 1980–1989 (władze komunistyczne, opozycja, Kościół).

	postacie: Jan Paweł II, L. Wałęsa, W. Jaruzelski, M. Gorbaczow. - Wskazuje główne etapy prowadzące do upadku systemu komunistycznego w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej.	- Opisuje przebieg strajków z sierpnia 1980 r., powstanie „Solidarności” oraz przyczyny i przejawy stanu wojennego. - Omawia uwarunkowania i przebieg obrad Okrągłego Stołu oraz wyborów z 4 czerwca 1989 r. - Wymienia przejawy procesu „Jesieni Narodów” w krajach ościennych oraz przyczyny rozpadu ZSRS.	reakcję międzynarodową na stan wojenny i represje. - Charakteryzuje reformy Michaiła Gorbaczowa (pierestrojka, głośność) i ich wpływ na załamanie się bloku wschodniego.	wewnętrzną ZSRS a możliwością przeprowadzenia pokojowych zmian ustrojowych w Polsce i krajach sąsiednich. - Analizuje polityczne, społeczne i gospodarcze konsekwencje wyborów z czerwca 1989 r. (powstanie rządu T. Mazowieckiego).	- Formułuje oceny dotyczące historycznego znaczenia upadku systemu komunistycznego i rozpadu ZSRS dla współczesnego układu sił w Europie i na świecie.
Rozdział VI. Polska i świat w nowej epoce					
1. Europa po rozpadzie ZSRS 2. Konflikty na świecie po 1989 r. 3. Polska w latach 90-tych XX wieku 4. Polska w NATO i UE 5. Wyzwania współczesnego świata	- Rozpoznaje i podaje podstawowe pojęcia dotyczące epoki: rozpad ZSRS, terroryzm, plan Balcerowicza, NATO, Unia Europejska, globalizacja. - Zna kluczowe daty: 1991 – rozpad ZSRS, 2 IV 1997 – uchwalenie Konstytucji RP, 12 III 1999 – Polska w NATO, 11 IX 2001 –	- Opisuje skutki rozpadu ZSRS i konflikty na Bałkanach po rozpadzie Jugosławii. - Wyjaśnia przyczyny i założenia reform gospodarczych (plan Balcerowicza) oraz przemian ustrojowych w Polsce w latach 90.	- Analizuje społeczne i gospodarcze koszty oraz sukcesy transformacji ustrojowej w Polsce. - Omawia podłoże i przebieg konfliktów na świecie po 1989 r.: wojna w Zatoce Perskiej, interwencja w	- Syntetyzuje bilans członkostwa Polski w NATO i Unii Europejskiej oraz jej pozycję na arenie międzynarodowej. - Wyjaśnia złożoność zjawiska globalizacji, uwzględniając ruchy alterglobalistyczne i problem podziału na	- Ocenia skuteczność polityki państw zachodnich i organizacji międzynarodowych w walce z terroryzmem i rozwiązywaniu kryzysów humanitarnych. - Formułuje i argumentuje własne stanowisko wobec

	zamach na WTC, 1 V 2004 – Polska w UE. - Rozpoznaje postacie przełomu wieków: L. Balcerowicz, T. Mazowiecki, L. Wałęsa, A. Kwaśniewski, J. Kuroń.	- Przedstawia przebieg i znaczenie integracji Polski ze strukturami euroatlantyckimi (NATO, UE). - Wymienia główne cechy, zalety i wady procesów globalizacji oraz współczesne zagrożenia (terroryzm, kryzysy ekologiczne, migracje)	Afganistanie i Iraku, konflikty w Afryce. - Porównuje rolę i zadania organizacji międzynarodowych (NATO, UE, ONZ) we współczesnym świecie. - Charakteryzuje wpływ rewolucji informacyjnej i rozwoju technologii na kulturę masową i życie społeczne.	Bogatą Północ i Biedne Południe. - Dostrzega i wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe między kryzysami demograficznymi, migracjami a wyzwaniami bezpieczeństwa współczesnego świata.	najważniejszych wyzwań społeczno-gospodarczych i ekologicznych stojących przed Polską i światem w XXI wieku.
--	---	--	---	---	---

Dostosowanie form i metod pracy dla uczniów z SPE

Spektrum Autyzmu

- **Dostosowanie form pracy:**
 - Stała struktura lekcji – zachowanie przewidywalnego schematu zajęć.
 - Jasny podział ról – określenie konkretnych, jednoznacznych zadań podczas pracy w grupach.
 - Mniej bodźców na materiałach – przygotowanie przejrzystych map historycznych i osi czasu wolnych od zbędnych elementów graficznych.
- **Dostosowanie metod pracy:**
 - Dosłowne wyjaśnianie pojęć – unikanie metafor bez ich wcześniejszego wyjaśnienia.
 - Wizualizacja historii – stosowanie czytelnych drzew genealogicznych, schematów przyczynowo-skutkowych oraz kart z postaciami historycznymi.
 - Sprawdzanie wiedzy – stosowanie pytań zamkniętych, zadania polegające na przyporządkowaniu dat do wydarzeń na schemacie zamiast otwartych opowiadań historycznych.

ADHD

- **Dostosowanie form pracy:**

- Dzielenie treści – rozbijanie obszernych tematów na krótkie, kilkuminutowe bloki tematyczne.
- Angażowanie w ruch – wyznaczanie zadań fizycznych związanych z lekcją (np. wskazywanie obiektów na mapie ściennej, rozdawanie atlasów historycznych).
- Kontrola miejsca pracy – posadzenie w pierwszej ławce, z dala od okna i dekoracji ściennych odciągających uwagę.
- **Dostosowanie metod pracy:**
 - Strukturyzacja notatek – udostępnianie schematów do samodzielnego uzupełniania kluczowymi słowami.
 - Aktywne osie czasu – wykorzystywanie mobilnych osi czasu (np. naklejanie lub przekładanie kartoników z datami i wydarzeniami).
 - Pojedyncze polecenia – podawanie instrukcji do analizy tekstu źródłowego krok po kroku, po upewnieniu się, że uczeń skupił uwagę.

Dysleksja

- **Dostosowanie form pracy:**
 - Modyfikacja tekstów źródłowych – przygotowywanie fragmentów kronik czy dokumentów większą czcionką (bezszerzyfową) z większym odstępem między wierszami.
 - Wydłużenie czasu – zapewnienie dodatkowego czasu na przeczytanie pytań do tekstów historycznych i analizę map.
 - Alternatywy słuchowe – wykorzystywanie audiobooków historycznych, fragmentów słuchowisk, podcastów lub filmów edukacyjnych.
- **Dostosowanie metod pracy:**
 - Zwolnienie z czytania na głos – unikanie wywoływania ucznia do głośnego odczytywania trudnych tekstów źródłowych przed klasą.
 - Praca na słowach kluczowych – przygotowywanie wyciągów z rozdziałów z pogrubionymi datami, pojęciami i nazwiskami.
 - Faworyzowanie odpowiedzi ustnych – ocenianie wiedzy historycznej (pojęć, zależności przyczynowo-skutkowych) w formie wypowiedzi ustnej lub testów z pytaniami zamkniętymi.

Dysgrafia

- **Dostosowanie form pracy:**
 - Ograniczenie ręcznego notowania – dostarczanie wklejek do zeszytu z podsumowaniem lekcji, schematami i osiami czasu.
 - Wykorzystanie technologii – zezwolenie na pisanie kart pracy na komputerze/tablecie.
 - Gotowe karty pracy – stosowanie arkuszy z powiększonym miejscem na wpisywanie odpowiedzi.
- **Dostosowanie metod pracy:**
 - Ocenianie merytoryki – całkowite pomijanie czytelności pisma, estetyki rysowania map czy prowadzenia zeszytu przy wystawianiu ocen.
 - Praca z mapą konturową – zmiana formy wpisywania nazw geograficznych na zaznaczanie ich cyframi, kolorem lub gotowymi naklejkami.
 - Testy wyboru – zamiana długich wypowiedzi pisemnych na testy wielokrotnego wyboru, dołączanie podpisów pod ilustracjami lub łączenie par.

Dysortografia

Dostosowanie form pracy:

- Dostęp do pomocy – umożliwienie korzystania ze słowniczka pojęć i nazwisk historycznych podczas sprawdzianów i prac pisemnych.
- Wydłużenie czasu – przyznanie dodatkowych minut na samokontrolę pisowni nazw własnych i pojęć.
- Wzorce na tablicy/karcie – wypisywanie na tablicy trudnych nazwisk i pojęć historycznych, aby uczeń mógł je bezbłędnie przerysować.

● Dostosowanie metod pracy:

- Ignorowanie błędów w ocenie – nieobniżanie oceny z historii za błędy ortograficzne i literówki w nazwiskach, nazwach geograficznych czy pojęciach historycznych.
- Tolerancja dla zniekształceń – uznawanie odpowiedzi za poprawną, jeśli z zapisu jednoznacznie wynika, o jaką postać lub pojęcie chodzi (np. zmiana liter w trudnych nazwiskach obcojęzycznych).
- Wskazywanie błędów – zaznaczanie błędów na marginesie jedynie w celach korekcyjnych, bez wpływu na punktację merytoryczną